

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060306

DOM
2022-06-02
Stockholm

Mål nr
F 1617-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-01-18 i mål nr F 3199-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Lantmäteriet

Motpart

B.P.

SAKEN

Debitering av förrättningskostnader
(Lantmäterimyndighetens fakturanr 899647820)

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1827973

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lantmäteriet har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa debiteringsbeslutet.

B.P. har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lantmäteriet har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

Det utförda arbetet har varit nödvändigt för att bereda ärendet, hålla kontakter med sakägare och driva förrättningen mot ett resultat. Beskrivningen i ansökan var inte tillräcklig för att utläsa vilket markområde sökanden avsåg att avstycka. Kartor togs därför fram och gick igenom, vilket har debiterats som fastighetsrättslig utredning. Att uppskatta förrättningskostnaden har även krävt viss genomgång av ärendet. Förrättningslantmätarens genomgång inför lämplighetsprövningen och sakägarkontakten i detta ärende har varit nödvändiga åtgärder. Av bekräftelsen som skickades till B.P. framgick att all nedlagd tid debiteras. Det skulle inte vara genomförbart att utföra åtgärderna som inte täcks av grundbeloppet på endast två och en halv timme.

Mark- och miljödomstolen har ansett att en halvtimme arbetstid som debiterats i ärendet inte har redovisats av myndigheten. Denna halvtimme avser kontroller av relevanta planer och bestämmelser. Den nedlagda tiden har redovisats i Lantmäteriets tidredovisningssystem.

Mark- och miljödomstolen har gjort en felaktig tolkning av vad som ska täckas av grundbeloppet. Det noteras även att mark- och miljödomstolen har hänvisat till tidigare gällande föreskrifter. Grundbeloppet har debiterats i enlighet med Lantmäteriets föreskrifter till förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmåteriförrättningar, LMFS 2019:4. Kostnaden för arbete med att skicka ut underrättelse om inställd förrättning täcks inte av grundbeloppet enligt dessa föreskrifter.

B.P. har anfört i huvudsak detsamma som i mark- och miljödomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Avgifterna för lantmäteriförrättningar är författningsstyrda och lantmäterimyndigheten ska debitera förrättningskostnader efter principen om full kostnadstäckning. Eftersom inget avtal har träffats om fast pris för den aktuella förrättningen ska avgiften enligt 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar beräknas efter den tid som behövs för handläggning av förrättningen och införande i fastighetsregistret. Utgångspunkten för lantmäterimyndighetens debitering är alltså att myndigheten har rätt till full kostnadstäckning för det arbete som lagts ned under förutsättning att kostnaden har varit skälig.

Av LMFS 2019:4, till 4 §, framgår att lantmäterimyndigheten, i enlighet med punkt 5, har möjlighet att ta ut fasta belopp för vissa moment i förrättningen, bland annat ett grundbelopp. Detta belopp ska enligt föreskrifterna täcka den genomsnittliga kostnaden för bland annat arbete med utställande av räkningar. Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning bör även expediering av underrättelse om inställd förrättning täckas av beloppet (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 maj 2022 i mål nr F 7920-21). Det har således skett en dubbeldebitering för detta arbetsmoment och en nedsättning av förrättningskostnaden ska därför ske i motsvarande mån.

Den aktuella förrättningen har ställts in sedan B.P. återkallat sin ansökan om avstyckning. Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att en kostnad motsvarande två timmars arbete för att gå igenom ärendet innan den första kontakten med honom togs får anses skälig och att skälig totalkostnad, utöver grundbeloppet, får anses motsvara 3 750 kr.

På grund av det anförda ska mark- och miljödomstolens dom fastställas.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsråden Gösta Ihrfelt och Rikard Backelin, referent, samt tekniska rådet Karina Liljeroos.

Föredragande har varit Viktor Alenius.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-01-18
meddelad i
Östersund

Mål nr F 3199-20

PARTER

Klagande
B.P.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets debiteringsbeslut 2020-10-23 i ärende nr Y20240, fakturanr. 899647820.

SAKEN

Debitering av förrättningskostnader, A, Ånge kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar debiteringsbeslutet avseende faktura 899647820 på så sätt att beloppet sätts ned till 7 350 kr.

BAKGRUND

Lantmäteriet har handlagt ett ärende gällande avstyckning från fastigheten A i Ånge Kommun. Ansökan inkom till lantmäteriet den 20 juni 2020. Den 10 september 2020 skedde kontakt med klaganden avseende avstyckningen. Sökanden, B.P., meddelade då att han hade för avsikt att återkalla förrättningen. Den ansvarige förrättningslantmätaren informerade då B.P. om hur återkallelsen skulle gå till samt om att upparbetad kostnad skulle komma att faktureras. Den 14 september 2020 inkom återkallelse. Förrättningen avslutades den 15 september 2020 med beslut om bl.a. inställande av förrättning. Beslutet har vunnit laga kraft. Den 16 oktober 2020 skedde slutfakturering i ärendet och B.P. fakturerades 12 550 kr.

YRKANDEN M.M.

B.P. har överklagat Lantmäteriets debiteringsbeslut med yrkande, såvitt får förstås, att beloppet ska sättas ned. Som grund för överklagandet har han anfört att han fick skriftligt svar från Lantmäteriet och att det skulle ta flera månader innan hans ärende skulle komma att behandlas. Han fick också besked om att han skulle meddelas innan arbetet påbörjades. Något meddelande att arbetet skulle påbörjas har inte kommit honom tillhanda. När han kontaktade Lantmäteriet för att återkalla ansökan fick han meddelande att arbetet påbörjats. Att Lantmäteriet påbörjat arbetet efter några månader utan att kontakta honom och sedan sände honom en faktura kan han inte acceptera. Han ansökte om avstyckning för att skilja bostadsdelen, som var till salu, från övrig mark. Enligt Lantmäteriet skulle det ta lång tid att genomföra avstyckningen, kanske upp till ett år. När han inte fick fastigheten såld under våren/sommaren kontaktade han Lantmäteriet för att återkalla förrättningen. Han fick då besked att han skulle faktureras trots att Lantmäteriet påbörjat arbetet utan att han blivit kontaktad. Han har inte fått information om hur mycket arbetet skulle kosta att slutföra förrättningen.

Lantmäteriet har yttrat sig över överklagandet. Lantmäteriet avstyrker bifall till överklagandet. Klagande anser att förrättningskostnaden om 12 550 kronor är oskälig och att han inte fått något meddelande om att handläggningen påbörjats.

Lantmäteriet är en avgiftsfinansierad myndighet som ska bedriva sin verksamhet enligt principen om full kostnadstäckning. Enligt 4 § förordning (1995:1459) om avgifter vid lantmåteriförrättningar ska en avgift tas ut beräknad enligt tidsåtgång. Detta innebär att all nedlagd tid som behövts för genomförande av yrkade åtgärder i ett förrättningsärende debiteras från det att en ansökan inkommit till att avslutningsarbete med registrering av ärendet i fastighetsregistret har genomförts. Enligt samma paragraf kan en avgift, baserad på ett fast belopp istället för tidsåtgång, tas ut för vissa arbetsmoment. Arbetsmomenten som kan avses är handläggning hos ärendemottagningen, begäran om komplettering, utskick av bekräftelse med bl.a. information om debitering, diarieföring av inkomna handlingar m.m., utställande av faktura samt i förekommande fall registrering i fastighetsregistret.

I ärendet har 3,75 timmar debiterats avseende beredning (i huvudsak av ansvarig förrättningslantmätare). I denna tidspost ingår initial administrativ beredning d.v.s. genomgång av ansökan samt handlingar som är av relevans för ärendet. Genomgång av berörda fastigheter, servitut, gemensamhetsanläggning, fördelning av rättigheter, tid för bedömningar i ärendet m.m. I ärendet har vidare 2 timmar debiterats avseende fastighetsrättslig utredning, gällande kontroller av berörd fastighet, samfälligheter, gränser och rättigheter. I ärendet slutligen ingår 0,25 timmar avseende sakägarkontakter, gällande telefonsamtal och mailkonversationer med sakägarna i ärendet. Upplysningsvis har därtill 0,75 timmar nedlagts i ärendet av förrättningslantmätare gällande hantering av överklagande. Denna tid har inte belastat sökandena i ärendet.

Lantmäteriet prövar förutsättningar och omständigheter i varje enskilt ärende vilket kan leda till olika tidsbehov och förrättningskostnader i enskilda ärenden. Lantmäteriets skyldighet att debitera för nedlagd tid och kostnad är författningsstyrd. Förrättningslantmätare har en lagstadgad utredningsskyldighet att tillse att ärendet blir berett och utrett i enlighet med yrkanden. I ärendet har tid förts enligt löpande räkning. Lantmäteriet har fakturerat för all nedlagd tid. Förrättningskostnaden har varit nödvändig för handläggning av ansökan, precisering, bedömning m.m. samt slutförande av ärendet och beloppet är skäligt.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 16 kap. 8 § fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL, avgjort målet utan sammanträde.

Vid en inställd förrättning ska sökanden betala uppkomna kostnader (2 kap. 6 § andra stycket fastighetsbildningslagen. Vid beslut om debitering av förrättningskostnad har Lantmäteriet att tillämpa förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmåteriförrättning. Enligt 4 § den förordningen, ska avgiften antingen beräknas utifrån hur lång tid som behövs för handläggning av förrättningen och införande i fastighetsregistret eller, om det är särskilt föreskrivet, tas ut med fast belopp för vissa förrättningar, delar av förrättningar och i vissa fall införande i fastighetsregistret. Kostnader för en inställd förrättning ska beräknas enligt samma principer som gäller för en genomförd förrättning.

Enligt Lantmäteriets föreskrifter, LMFS 2017:6, ska ett fast belopp om 3 600 kr tas ut för hantering vid myndighetens ärendemottagning (diarieföring, skanning av inkomna handlingar, begäran om kompletteringar utskick av bekräftelse m m), utställandet av räkning och införande i fastighetsregistret. Någon timdebitering ska därför inte ske för sådana arbetsmoment.

Av handlingarna i målet framgår att Lantmäteriet debiterat dels ett grundbelopp om 3 600 kr, dels för arbete om 3,75 timmar beredning, 2,0 timmar fastighetsrättslig utredning samt 0,25 timmar sakägarkontakter. 0,5 timmar á 1200 kr/tim har debiterats för utskick av underrättelse om inställd förrättning. Mark- och miljödomstolen bedömer att denna timdebiteringen avser ett moment som är tänkt att täckas av grundbeloppet. Som framgår av det tidigare sagda avser grundbeloppet även att täcka kostnader för vissa avslutande moment, varav vissa inte har behövt vidtas i detta fall. Nedsättning ska därför ske med 0,5 tim á 1200 kr/tim.

Av utskickad bekräftelse av ansökan framgår att handläggare då ännu inte utsetts och att när handläggare utsetts kommer sökanden att bli kontaktad och ansökan kommer då att prövas om den går att genomföra. Mark- och miljödomstolen

bedömer att sökanden av denna information kan förvänta sig att bli kontaktad innan någon omfattande handläggning av ärendet påbörjats. Mark- och miljödomstolen bedömer vidare att utsedd handläggare måste kunna få sätta sig in i ärendet någorlunda innan sökanden kontaktas. Viss tid för beredning och/eller utredning kan sålunda vara motiverad innan kontakt med sökanden tas. Av handlingarna i målet framgår att utsedd handläggare lagt ner 2,5 timmar för beredning och 2,0 timmar för utredning i ärendet i september, dagen innan kontakt skedde med sökanden. Dessutom har en icke utsedd handläggare lagt ner 0,5 timmar á 1 700 kr/tim för beredning i mitten av augusti. Det framgår varken av dagboksbladet eller av Lantmäteriets yttrande vad denna halvtimme avser eller att aktuell resurs (WIBORG) arbetat med ärendet. Av Lantmäteriets föreskrifter angående tidredovisning framgår att det i varje ärende ska föras uppgifter om den tid som lagts ned i ärendet och övriga uppgifter som behövs som underlag för att ställa ut en räkning. Mark- och miljödomstolen konstaterar att det inte framgår varför denna halvtimme förts på detta ärende och detta får anses ligga Lantmäteriet till last. Nedsättning ska därför ske med 0,5 tim á 1700 kr/tim.

Mark- och miljödomstolen bedömer att ärendet får betraktas av förhållandevis enklare karaktär och omfattning. En förberedande genomgång av ärendet i detta mål innan kontakt tas med sökanden bör rimligtvis inte ta mer 2 timmar. Mot denna bakgrund anser domstolen att avgiften avseende utsedd handläggares debiterade tid skäligen bör sättas ner med två och en halv timmas handläggningstid á 1 500 kr/tim.

Sammantaget bedömer mark- och miljödomstolen att överklagandet bör bifallas och debiterad tid minskas med $0,5 \cdot 1200 + 0,5 \cdot 1700 + 2,5 \cdot 1500 = 5\,200$ kr vilket ger att debiterat belopp ska sättas ned till $12\,550 - 5\,200 = 7\,350$ kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD- 2)

Överklagande senast den 8 februari 2021. Prövningstillstånd krävs.

Lars Nyberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars Nyberg, ordförande, och tekniska rådet Nils Persson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.